

УДК 332.012.2

О. В. Бєлякова

кандидат економічних наук, доцент

Київський національний університет культури і мистецтв

tttt66t@ukr.net

ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНИМ РОЗВИТКОМ ПОТЕНЦІАЛУ СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИХ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ

Забезпечення ефективності процесу розвитку потенціалу системоутворюючих промислових підприємств регіону, безпосередньо пов'язано з формуванням економічного механізму стратегічного управління, спрямованого на інтеграцію всіх параметрів росту.

Цілеспрямований вплив на різнорівневі й різноспрямовані фактори розвитку, створення зовнішніх і внутрішніх умов дозволяє ініціювати довгостроковий і стійкий ріст, і проводити моніторинг його можливих напрямків і наслідків.

Потреба в новому практичному підході до задач стратегічного управління визначення шляху створення сучасного вискооефективного, інтегрованого у світове господарство, здатного до саморозвитку промислового комплексу, складеними елементами якого виступають промислові підприємства конкретного регіону.

Для реалізації стратегії інтегрованого росту промислових підприємств області необхідний програмний метод рішення проблем розвитку, тому що базові галузі регіону, а також окремі райони найбільш піддані депресивним процесам і мають потребу в структурній перебудові, основною метою якої виступає визначення і здійснення системи мір, що забезпечують не тільки подолання кризи і стабілізацію положення на окремих промислових підприємствах, а і формування умов для ефективного й довгострокового розвитку всіх складових потенціалу.

Процес інтеграції всіх параметрів розвитку потенціалу промислових підприємств регіону припускає рішення задач різного рівня. По відношенню до програмно-цільового рішення проблем розвитку промислових підприємств на регіональному рівні управління, основні зусилля варто направити не стільки на розробку нових програм розвитку, скільки на оцінку ефективності реалізації вже існуючих, їхнє необхідне коректування, а також розробку системи моніторингу, що відповідає цим задачам [1].

Як обов'язкові етапи цього процесу необхідно виділити наступні :

- забезпечення погодженості регіональних програм розвитку з галузевими;
- можливість внесення змін у зв'язку з обмеженістю ресурсів і з уточненням пріоритетності програмних заходів;
- необхідність зміни територіальних пропорцій у розподілі засобів на реалізацію програм розвитку тощо.

Значного удосконалювання на основі досвіду, що зараз накопичується, вимагає і практика управління реалізацією програм (організація управління, форми реалізації, взаємодія з регіональною й місцевою владою тощо). У зв'язку з цим, при розробці механізму стратегічного управління необхідно, по-перше, визначити, які конкретні заходи повинні бути здійснені в економічному просторі регіону в першу чергу, і, по-друге, створити умови для оптимального сполучення методів державного й ринкового регулювання.

© Бєлякова О. В., 2017

Історичний досвід розвитку економічно розвинених країн світу свідчить що без реалізації інноваційних засад неможливий не лише розвиток але під загрозу підпадає й саме існування системи [2].

Необхідно відзначити, що основною рисою існуючих програм розвитку промислових підприємств регіону є розробка й обґрунтування інвестиційних проектів, на здійснення яких запитуються засоби. Одержання засобів на середньо- і довгострокову перспективу для реалізації інвестиційних програм (по суті це існуючі зараз програми розвитку конкретних підприємств) в умовах обмеженості фінансових ресурсів складна практична задача, особливо для великих промислових підприємств, тому що державний бюджет може забезпечувати тільки частину потреби у фінансових ресурсах.

Установлювана зараз система розробки середньо- і довгострокових прогнозів, концепцій і програм соціально-економічного розвитку створює більш сприятливі умови для пов'язання регіональних програм з національними параметрами, і, головне, для більш реального пов'язання прогнозованих потреб із ресурсами для їхнього задоволення. Разом із тим існують і позабюджетні джерела фінансування. Оптимальним рішенням буде досягнення такого положення, при якому саме здійснення програм (після визначеного початкового періоду, коли потрібно залучення інвестицій) утворить джерела нагромадження інвестиційних ресурсів для подальшого розвитку програми.

З метою оцінки ефективності існуючих програм розвитку, формування компонентів стратегії інтегрованого росту промислових підприємств регіону, оптимізації фінансових потоків для конкретних цілей розвитку пропонується використовувати наступну послідовність реалізації координаційних функцій на рівні регіонального управління розвитком потенціалу системоутворюючих підприємств :

- виявлення заходів, реалізованих через галузеві, регіональні програми й програми розвитку конкретних промислових підприємств і концентрація («збирання») фінансових засобів усіх програм на рішення ключових проблем;
- визначення по всій системі розроблювальних програм найбільш істотних фінансових джерел регіонального розвитку;
- координація реалізації всіх програм як єдиної системи заходів на конкретній території;
- обґрунтування формування необхідної додаткової нормативної бази розвитку регіону («рамкові» умови) на конкретний часовий період;
- прогнозування ринків збуту продукції, виробленої у регіоні;
- координація дій регіональних органів влади й органів управління промисловими підприємствами;
- виділення етапів розвитку регіонів із визначенням методів і способів рішення тих чи інших задач на кожному з етапів.

Реалізація цільових програм залежить від обґрунтованості й ефективності оперативних рішень, прийнятих на підставі аналізу ходу виконання програмних заходів.

У цьому зв'язку необхідно організувати ефективний моніторинг реалізованих програм на регіональному рівні. Метою створення пропонованої системи моніторингу повинне бути регулярне відстеження і прогнозування впливу змін у функціонуванні й розвитку галузей і окремих підприємств на економічну ситуацію в регіоні, що, у свою чергу, дасть можливість завчасно приймати необхідні управлінські рішення як в економічній, так і соціальній сферах. Такий підхід дозволить підвищити ефективність управління ходом реалізації програм, орієнтованих на рішення стратегічних проблем розвитку з обліком соціальних і економічних наслідків.

Моніторинг реалізації програм розвитку повинний показати ступінь впливу даних програм на зміну соціально-економічної ситуації у регіоні, ефективність прийнятих програмних мір, адекватність методів і форм реалізації заходів соціально-економічним, природним й іншим особливостям. Виходячи з цього, основними функціями пропонованої системи моніторингу повинні стати:

- збір і статистична обробка інформації про хід реалізації програм розвитку в регіоні;
- контроль ходу реалізації програмних заходів та їхнього фінансового забезпечення з виділенням промислових комплексів і конкретних промислових підприємств у розрізі територій області;
- узгодження заходів регіональних програм із державними прогнозами соціально-економічного розвитку й інвестиційних програм конкретних підприємств;
- координація й взаємність здійснюваних програмних заходів програм різного призначення;
- підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів для обґрунтування черговості програмних заходів і переліку програм, пропонованих до фінансування в наступному році;
- підготовка регіонального розрізу цільових програм, що включаються для фінансування в проект держбюджету.

Реалізація цільових програм залежить від обґрунтованості й ефективності оперативних рішень, прийнятих на підставі аналізу ходу виконання програмних заходів.

У цьому зв'язку необхідно організувати ефективний моніторинг реалізованих програм на регіональному рівні.

Список бібліографічних посилань (References)

1. Аль Хайек А. Современные подходы к оценке экономического потенциала страны. *Сучасна інноваційно-промислова політика України: інвестиційні пріоритети та інфраструктура*. Т. 1. Чернівці : Рута, 2009.
2. Солоха Д. В., М.В. Бандура, М.В. Савченко, В.В. Морева. Методологічні основи управління сталим інноваційним розвитком потенціалу соціально-економічних систем регіону : монографія. Донецьк : Ноулідж, 2011.

Одержано 03.12.2017